

4. El canvi en els motors del creixement el 2023: traducció comarcal

ALT CAMP

A l'Alt Camp, l'avenç del VAB el 2023 (d'un 2,1 %) va permetre recuperar ja en un 1,1 % el nivell del 2019. La millora del 2023 reflectí l'empenta dels serveis (3,2 %), el principal sector de la comarca amb vora el 50 % del VAB, mentre la construcció avançà d'un 2,7 % i la indústria creixia moderadament (d'un 1,4 %); del seu costat, el primari queia d'un -22,6 %. La millora del 2023 es va traduir en un increment de l'afiliació de l'1,3 %, reflectint l'augment del 2,1 % d'Alcover, ja que el creixement a Valls fou menor (0,5 %). Amb aquest increment dels afiliats del 2023, els 19,2 mil registrats a la comarca el 2023 se situaven ja un 4,6 % per sobre els del 2019.

La millora del terciari el 2023 fou, com ha estat la tònica a Catalunya, el reflex de prou forts augments dels serveis privats (3,6 %), ja que els col·lectius varen avançar modestament (2,0 %). La dinàmica dels primers fou, a diferència de Catalunya, el resultat del bon comportament dels personals (hostaleria, comerç, transports, immobiliàries i artístiques), branques que aporten vora el 51 % del VAB terciari i que creixeren d'un 3,8 %, al que se sumà l'augment de la resta dels privats (del 3,2 %). Tot plegat, el VAB terciari el 2023 es va situar ja un 5,8 % per sobre del

2019. Aquesta dinàmica productiva es va traduir en un increment modest dels afiliats (de l'1,6 %), reflectint l'1,7 % dels privats personals i el menor 0,5 % de la resta dels privats,⁷² mentre que els col·lectius augmentaren força més (2,4 %). En conjunt, a l'Alt Camp el 2023 l'afiliació assolí els 11,2 mil registrats, ja un 5,1 % per sobre els del 2019.

En l'àmbit industrial, als elevats augments de les branques energètiques (6,9 %), s'hi van sumar els més modestos assolits per les manufactures (del 0,9 %). Aquesta moderada millora reflectí l'increment d'algunes de les seves principals branques, com material de transport (8,9 %), química (7,5 %) i altres productes minerals no-metàl·lics (2,0 %), mentre que queien l'alimentació (-2,7 %, un sector que pesa un 11,2 % en el VAB manufacturer) i la fusta i paper i arts gràfiques (-7,3 %). Aquesta dinàmica es va traduir en un moderat ascens de l'afiliació al sector (0,3 %), tot i que els 6 mil afiliats del 2023 es trobaven ja un 4,2 % per sobre els del 2019.

A la construcció, l'augment del VAB el 2023 (2,7 %) s'explicà pels augments prou intensos de l'obra civil (3,2 %) i instal·lació, demolició i altres especialitzacions (3,1 %) i la pràctica estabilització de l'edificació i promoció immobiliària (0,3 %). En l'àmbit residencial, els 16 habitatges iniciats van ja superar els 12 de 2019. L'afiliació va reflectir aquesta evolució amb un increment del 4,2 %.⁷³

Finalment, en el primari, l'agricultura va davallar d'un -30,0 % i la ramaderia es va reduir d'un -11,0 %.

72: A l'Alt Camp, el 2023 l'afiliació va créixer amb força a l'hostaleria (5,8 %) i al comerç a l'engròs i al detall (3,4 %), mentre s'estabilitzà a activitats professionals, científiques i administratives s'estabilitzà (0,1 %) i va caure als transports i emmagatzematge (-4,1 %).

73: A l'Alt Camp, l'afiliació va avançar fortament a l'obra civil (9,8 %) i a instal·lació, demolició i altres especialitzacions (5,1 %) i es va estancar a edificació i promoció immobiliària (0,5 %).

CREIXEMENT DEL VAB I L'AFILIACIÓ A LA COMARCA DE L'ALT CAMP. 2019-2023

(PELS PESOS VAB NOMINAL SOBRE CADA AGREGACIÓ EN %; PELS CANVIS VAB REAL I AFILIACIÓ DE L'ANY O ACUMULAT PELS PERÍODES EN %)

	Pesos VAB 2022	Canvi 2022 VAB real	Contribució	Canvi 2023 Afiliació	Canvi 2019-2023 VAB real	Canvi 2019-2023 Afiliació
	1	2	3=1*2/100	4	5	6
A. Grans sectors						
Primari	0,9	-22,6	-0,2	-1,0	-44,9	-1,7
Indústria	45,5	1,4	0,6	0,3	-1,7	4,2
Construcció	3,6	2,7	0,1	4,2	-10,7	3,7
Serveis (privats i col·lectius)	50,0	3,2	1,6	1,6	5,8	5,1
Total	100	2,1	2,1	1,3	1,1	4,6
B. Detall principals branques productives						
Agricultura	61,2	-30,0	-18,3	---	-54,0	---
Vi i most	21,0	-31,6	-6,6	---	-57,2	---
Raïm	19,3	-38,8	-7,5	---	-56,9	---
Fruita seca	9,0	-3,6	-0,3	---	-37,7	---
Ramaderia	37,7	-11,0	-4,1	---	-25,7	---
Aviram	32,8	-11,8	-3,9	---	-27,0	---
Ous	2,8	3,5	0,1	---	-5,1	---
Forestal i aquícola	1,2	-10,8	-0,1	---	-12,1	---
Pesca marítima	0,0	0,0	0,0	---	0,0	---
1. Total primari	100	-22,6	-22,6	-1,0	-44,9	-1,7
Indústries manufactureres	93,1	0,9	0,9	0,1	1,4	3,9
Fusta i paper, arts gràfiques i suports enregistrats	20,5	-7,3	-1,5	-3,7	-13,6	-11,2
Química i refinació petroli	16,1	7,5	1,2	6,8	14,1	24,8
Material de transport	12,2	8,9	1,1	3,6	-0,9	-3,9
Alimentació, begudes i tabac	12,0	-2,7	-0,3	-1,7	10,7	9,6
Metal·lúrgia i fabricació productes metàl·lics	10,5	2,0	0,2	6,8	19,0	27,0
Energia, aigua i gas	6,9	6,9	0,5	6,3	-33,6	12,3
2. Total indústria i energia	100	1,4	1,4	0,3	-1,7	4,2
Edificació i promoció immobiliària	13,7	0,3	0,0	0,5	-10,9	-0,2
Instal·lació, acabats i altres	64,4	3,1	2,0	5,1	-12,5	3,7
Obra civil	21,8	3,2	0,7	9,8	-3,6	23,3
3. Total construcció	100	2,7	2,7	4,2	-10,7	3,7
Comerç	20,6	7,5	1,5	3,4	24,5	5,9
Profes. cient. admin.	18,8	2,7	0,5	0,1	12,1	6,3
Transport i emmagatzematge	10,0	2,5	0,3	-4,1	-0,2	0,2
Immobiliàries	9,8	-2,5	-0,2	-5,5	12,6	-0,8
Hostaleria	7,6	4,0	0,3	5,8	-6,2	5,1
Total serveis privats	74,7	3,6	2,7	1,4	9,2	5,1
<i>Pro-memòria</i>						
<i>Serveis personals</i>	50,9	3,8	1,9	1,7	8,2	4,4
<i>Resta privats</i>	23,8	3,2	0,8	0,5	11,8	7,2
Administració pública	5,3	4,6	0,2	-0,9	6,3	5,5
Educació	6,3	-0,7	0,0	2,4	5,3	2,0
Sanitat i serveis socials	13,7	2,2	0,3	3,6	-11,4	6,6
Total serveis col·lectius	25,3	2,0	0,5	2,4	-3,7	5,4
4. Total serveis (privats i col·lectius)	100	3,2	3,2	1,6	5,8	5,1

Font: Per VAB, estimació BBVA; per afiliació, dades fins a 2020/T3 BBVA a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu, a partir de 2020/T4 BBVA a partir de dades d'IDESCAT.